

TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH
NỀN TẢNG TINH THẦN VỮNG CHẮC CỦA ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

HOÀNG XUÂN TRƯỜNG

Khoa Giáo dục quốc phòng, Trường Đại học Mở - Địa chất

Ngày nhận bài: 19/12/2023; Ngày phân biện, biên tập và sửa chữa: 26/12/2023; Ngày duyệt đăng: 04/01/2024

ABSTRACT:

Ho Chi Minh's thought, morality, and lifestyle crystallize and contain both traditional and modern, national and international values in accordance with Vietnamese reality. Those are viewed as very valuable instructions for building the spiritual foundation of our nation as well as the basis of the struggle to criticize the wrong and hostile views to protect the ideological foundation of the Party.

Keywords: Thought, morality, lifestyle, Ho Chi Minh, spiritual foundation.

Các đã khái quát: “Mỗi thời đại xã hội đều cần có những con người vĩ đại” (1). Thời đại cách mạng vô sản và cách mạng giải phóng dân tộc; thời đại dân tộc Việt Nam tìm tòi, xác định và thực hiện sự nghiệp giải phóng theo một phương hướng mới, trong cuộc đọ sức với các thế lực thực dân, đế quốc phương Tây đã sản sinh ra Chủ tịch Hồ Chí Minh - một “con người vĩ đại”, và chính Người đã làm “rạng rỡ” dân tộc ta và nhân dân ta. Nghiên cứu, tiếp thu chủ nghĩa Mác - Lênin, vận dụng sáng tạo vào điều kiện cụ thể Việt Nam, kế thừa và phát huy truyền thống dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa tư tưởng nhân loại, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã hình thành hệ thống các luận điểm chính xác về vấn đề dân tộc và cách mạng giải phóng dân tộc ở thuộc địa, xác định đúng đắn những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, để lại cho dân tộc ta một gia tài đồ sộ, một di sản hết sức quý báu: tư tưởng Hồ Chí Minh; đạo đức Hồ Chí Minh; phong cách Hồ Chí Minh. Cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, là kim chỉ nam cho hành động soi đường cho cuộc đấu tranh của nhân dân ta giành thắng lợi, là tài sản tinh thần to lớn của Đảng và dân tộc ta.

Chủ tịch Hồ Chí Minh viết tác phẩm “Sửa đổi lỗi lầm việc” vào tháng 10 năm 1947. Sự ra đời tác phẩm này vào thời điểm chính quyền mới vừa phải đối phó với các loại thù trong, giặc ngoài, tiến hành kháng chiến chống xâm lược; vừa phải đứng ra quản lý và tổ chức xây dựng xã hội mới càng cho thấy mối quan tâm đặc biệt của Người về việc xây dựng “lỗi lầm việc” mới, khoa học, lỗi lầm việc của người cách mạng khi đã có chính quyền Nhà nước, khi Đảng ta đã cầm quyền. Trong tác phẩm, Chủ tịch Hồ Chí Minh thể hiện nhiều vấn đề rất cơ bản về tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người, có giá trị to lớn, là kim chỉ nam, là sự chỉ dẫn cụ thể cho sự phấn đấu, rèn luyện của mỗi cán bộ, đảng viên trong suốt hơn bảy thập kỷ qua.

Về tư tưởng, đó là những vấn đề cơ bản về cách mạng Việt Nam; phải đứng vững trên quan điểm duy vật để xem xét giải quyết mọi vấn đề của cách mạng Việt Nam; phấn đấu cho mục tiêu, lý tưởng của Đảng. Phải ra sức học tập lý luận Mác - Lênin, vì không có lý luận thì không có “kim chỉ nam”, không có phương hướng” cho hành động của cán bộ, đảng viên, “không có nguồn sáng cho đôi mắt”, “lúng túng như nhắm mắt mà đi” (2); vì sự non kém về lý luận thì hành động có thể dẫn đến “mất phương hướng”, lạc hướng; lý luận phải gắn với thực tế, phải đem lý luận, tri thức “áp dụng vào thực tế”, “phải gắng học, đồng thời học thì phải hành” (3). Học tập lý luận là công việc suốt đời của mọi cán bộ, đảng viên, gắn với thực tiễn cách mạng và phục vụ cho sự nghiệp cách mạng.

Về phẩm chất đạo đức, đó là trung với nước, hiếu với dân; yêu thương con người, sống có nghĩa, có tình; cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, tinh thần quốc tế trong sáng; với những nguyên tắc xây dựng, thực hành đạo đức: nói đi đôi với làm, nêu gương về đạo đức, xây đi đôi với chống, tu dưỡng đạo đức suốt đời.

Về phong cách, đó là phong cách tư duy khoa học, cách mạng và hiện đại, độc lập, tự chủ, sáng tạo; phong cách làm việc khoa

học, có kế hoạch, đổi mới, sáng tạo, không chấp nhận lối cũ, đường mòn; phong cách lãnh đạo tuân thủ nghiêm ngặt nguyên tắc tập trung dân chủ; tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, đi đúng đường lối quần chúng, lắng nghe ý kiến của đảng viên, của nhân dân, kiểm tra, kiểm soát thiết thực; phong cách ứng xử, phong cách sinh hoạt, phong cách diễn đạt...

Toàn bộ những vấn đề cơ bản nêu trên được thể hiện cụ thể trong tác phẩm “Sửa đổi lỗi lầm việc” trong mối quan hệ thống nhất với nhau, tác động và bổ sung lẫn nhau tạo nên tính chỉnh thể trong tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là “kim chỉ nam”, phương châm và là sự chỉ dẫn cụ thể cho hành động của mỗi cán bộ, đảng viên trong hoạt động thực tiễn của mình, là nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là lãnh tụ vĩ đại của dân tộc ta. Với mỗi người dân Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn là biểu tượng người sáng về đạo đức cách mạng, tấm gương hy sinh, hiến dâng trọn đời cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc; hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Người đã để lại cho chúng ta di sản vô giá và đồ sộ: tư tưởng Hồ Chí Minh, đạo đức Hồ Chí Minh, phong cách Hồ Chí Minh. Tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người toả sáng trong những tác phẩm, trong hành động, trong từng việc làm, cử chỉ, trong mối quan tâm sâu sắc, ân cần, thậm đượm tình thương yêu đối với con người, với nhân dân, đất nước và nhân loại, đối với các dân tộc bị áp bức. Mỗi một người dân Việt Nam đều dành tình yêu, niềm tin và sự kính trọng sâu sắc của mình đối với lãnh tụ Hồ Chí Minh. Tình cảm và niềm tin đó đã ăn sâu trong trái tim và khối óc của mọi tầng lớp nhân dân, trở thành động lực tinh thần to lớn thôi thúc mỗi người phấn đấu, vươn lên, cống hiến nhiều hơn cho quê hương, đất nước, hoàn thiện phẩm chất, nhân cách, tư tưởng, đạo đức của mình.

Thế nhưng, từ trước đến nay vẫn có những thế lực rắp tâm bôi nhọ để “hạ bệ thần tượng” Hồ Chí Minh, xuyên tạc công lao, sự nghiệp, cuộc đời, xuyên tạc tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người. Hiện nay, chiến dịch “hạ bệ thần tượng” Hồ Chí Minh lại được các thế lực thù địch ráo riết đẩy mạnh, là một nội dung trọng yếu trong chiến lược “diễn biến hòa bình” chống phá cách mạng Việt Nam của chúng.

Các thế lực thù địch ra sức tấn công vào nền tảng tư tưởng của chúng ta là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh với những thủ đoạn vừa tinh vi xảo quyệt, vừa trắng trợn, công khai. Chúng trắng trợn xuyên tạc chủ nghĩa Mác - Lênin, rằng “Chủ nghĩa xã hội mà Mác nêu ra chỉ là một lý tưởng, một chủ nghĩa xã hội “không tưởng”, không bao giờ thực hiện được” (4); rằng, “Hồ Chí Minh du nhập chủ nghĩa Mác - Lênin với thuyết đấu tranh giai cấp gây ra cảnh “nồi da nấu thịt” suốt mấy chục năm” (5). Chúng cố tình đổi trắng thay đen, xuyên tạc lịch sử, đổ lỗi cho Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta gây ra chiến tranh tàn phá quê hương, đất nước, gây ra mấy chục năm binh đao, khói lửa. Chúng nói bừa rằng “Hồ Chí Minh chỉ là người tiếp thu mù quáng chủ nghĩa Mác - Lênin, chứ không hề có tư tưởng cao siêu” (6). Để tạo nên hợp lực chống phá, chúng kết hợp với việc xuyên tạc, bôi nhọ cuộc đời của Người, đạo đức, phong cách của Người.

Trong chiến dịch “hạ bệ thần tượng” Hồ Chí Minh, các thế lực thù địch sử dụng những ngón đòn hết sức thâm độc. Chúng biết rằng tiến công một cách trực diện vào Hồ Chí Minh, cũng như tư tưởng, đạo đức của Người là rất khó, bởi hình ảnh cao đẹp của lãnh tụ Hồ Chí Minh đã ăn sâu vào trái tim và khối óc của mọi người dân Việt Nam. Vì vậy, chúng đã đi đường vòng, cho rằng bây giờ chủ nghĩa Mác - Lênin đã lỗi thời, không còn phù hợp, chỉ có tư tưởng Hồ Chí Minh là đáng giá, là phù hợp với dân tộc Việt Nam; vì vậy, chỉ cần dựa vào tư tưởng Hồ Chí Minh và cần đề cao thành “chủ nghĩa Hồ Chí Minh” để thay thế chủ nghĩa Mác - Lênin!

Chỉ cần không có thiên kiến, có thái độ khoa học, có lập trường khách quan là có thể nhận thức được giá trị to lớn của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Sự thật lịch sử là khách quan. Không ai có thể phủ nhận, hay xuyên tạc được những hy sinh, mất mát to lớn của nhiều thế hệ người Việt Nam đã làm nên kỳ tích vĩ đại trong lịch sử dân tộc ta ở thế kỷ XX. Dưới sự lãnh đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam, nhân dân ta đã đoàn kết một lòng với ý chí “Không có gì quý hơn độc lập, tự do” đã kiên quyết đứng lên chiến đấu, chấp nhận gian khổ hy sinh để bảo vệ quyền được sống trong tự do và độc lập. Từ một nước không có tên trên bản đồ thế giới, chìm trong nô lệ, lầm than, dân tộc ta đã đứng vào hàng ngũ tiên phong của các dân tộc trên thế giới trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới ở thế kỷ XX, trở thành lương tri của thời đại. Thắng lợi đó không chỉ là niềm tự hào của nhân dân Việt Nam mà còn là niềm tự hào của nhân dân và các dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới. Tinh thần anh dũng hy sinh của dân tộc Việt Nam là tấm gương để nhân dân và các dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới noi theo.

Sự thật đó hoàn toàn bác bỏ những luận điệu muốn bóp méo, xuyên tạc, phủ định thành quả của cách mạng Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo theo tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Suốt đời Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ có một ham muốn, ham muốn tốt bậc là dân tộc ta ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành... Vì ham muốn tốt bậc ấy mà Người đã phấn đấu hy sinh không biết mệt mỏi suốt cả cuộc đời của mình. Đối với Người, độc lập, tự do phải gắn liền với ấm no, hạnh phúc. Người từng nhấn mạnh: “Chúng ta tranh được tự do, độc lập rồi mà dân cứ chết đói, chết rét, thì tự do, độc lập cũng không làm gì. Dân chỉ biết rõ giá trị của tự do, của độc lập khi mà dân được ăn no, mặc đủ” (7). Người còn thường xuyên nhắc nhở Đảng và nhân dân ta phải xây dựng chủ nghĩa xã hội để mọi người đều có quyền làm chủ, được học hành, có cuộc sống ấm no, hạnh phúc trong độc lập, tự do.

Sự “đề cao” Hồ Chí Minh, đòi “thay thế” chủ nghĩa Mác - Lênin thực chất không phải là đánh giá đúng tư tưởng Hồ Chí Minh, không phải là ca ngợi lãnh tụ Hồ Chí Minh! Đây thực sự là một luận điệu, một ngón đòn hết sức nguy hiểm của các thế lực thù địch trong mục tiêu phủ định tư tưởng Hồ Chí Minh và chủ nghĩa Mác - Lênin, “hạ bệ thần tượng” Hồ Chí Minh. Cắt rời, đối lập tư tưởng Hồ Chí Minh với chủ nghĩa Mác - Lênin thực chất là xuyên tạc, bóp méo tư tưởng Hồ Chí Minh, là hành động nhằm cô lập và làm suy yếu tư tưởng Hồ Chí Minh, cũng là để phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, chứ chẳng phải là sự ca ngợi nào cả. Trong khi nói bừa rằng: Hồ Chí Minh chỉ là người tiếp thu mù quáng chủ nghĩa Mác - Lênin, ra sức bôi nhọ đạo đức, cuộc đời của Người, thì các thế lực thù địch lại tung ra luận điệu đề cao tư tưởng Hồ Chí Minh, cho thấy chiến dịch “hạ bệ thần tượng” Hồ Chí Minh của chúng là chiến dịch của những ý tưởng phản động về chính trị, bóp méo sự thật, phân khoa học, đầy mâu thuẫn, phản ánh sự phá sản không thể tránh khỏi.

Cần nhắc lại cho họ rõ, không phải ngẫu nhiên mà Khóa họp Đại Hội đồng Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hiệp quốc UNESCO lần thứ 24 tại Pari, từ ngày 20 tháng 10 đến ngày 20 tháng 11 năm 1987, đã thông qua Nghị quyết 24C/18.65 về Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh với tư cách là Anh

hùng giải phóng dân tộc Việt Nam và Nhà văn hóa kiệt xuất, vào năm 1990. Đại Hội đồng UNESCO đã khuyến nghị các nước thành viên cùng tham gia Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, bằng việc tổ chức các hoạt động cụ thể để tưởng niệm Người, qua đó làm cho mọi người hiểu rõ tầm vóc vĩ đại của những tư tưởng và những cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của Người; đồng thời đề nghị Tổng Giám đốc UNESCO triển khai các biện pháp thích hợp để Kỷ niệm 100 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh và hỗ trợ các hoạt động kỷ niệm được tổ chức nhân dịp này, đặc biệt là những hoạt động sẽ diễn ra ở Việt Nam. Tại cuộc Hội thảo quốc tế “Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam, Nhà văn hóa lớn”, (Hà Nội, tháng 3 năm 1990), Giám đốc UNESCO khu vực châu Á - Thái Bình Dương, ông Modagat Ahmet, nói: “Chỉ có ít nhân vật trong lịch sử trở thành một bộ phận của huyền thoại ngay từ khi còn sống và rõ ràng Hồ Chí Minh là một trong số đó”. Đây là những cử chỉ tôn kính đối với một nhân vật vĩ đại đã cống hiến trọn đời mình cho sự mệnh tự do và độc lập, cho con người và các dân tộc bị áp bức. Không có tư tưởng tiến bộ, nhân văn và vĩ đại; không có đạo đức cách mạng sáng trong của người cộng sản; không có phong cách khoa học, độc lập, tự chủ, gần dân..., thì không thể có sự tôn kính ấy với tư cách là một “nhân vật vĩ đại”.

Tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội. Biện chứng sự phát triển của chủ nghĩa Mác - Lênin, cũng như của tư tưởng Hồ Chí Minh cho thấy, trong quá trình phát triển của nó luôn gặp phải sự chống phá điên cuồng của các thế lực thù địch dưới mọi màu sắc. Tư tưởng Hồ Chí Minh là ngọn cờ thắng lợi của cách mạng Việt Nam trong tất cả các giai đoạn phát triển, cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của Đảng ta và của cách mạng Việt Nam. Các thế lực thù địch cũng nhận thức được, nếu không xuyên tạc, xóa bỏ được nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam ấy, thì không thể thủ tiêu được sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam đối với xã hội, không thể xóa bỏ được chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Vì vậy, sự công kích xuyên tạc, bóp méo, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và hình ảnh lãnh tụ Hồ Chí Minh trong đời sống tinh thần tư tưởng của nhân dân ta, chắc chắn sẽ còn tiếp tục gia tăng và còn có những ngón đòn, chiêu thức mới. Bản lĩnh của một Đảng Mác - Lênin chân chính, một dân tộc được tôi luyện trong đấu tranh giai cấp, dân tộc; hơn tám thập kỷ qua cho chúng ta nhận rõ âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, không mất cảnh giác, dao động. Dân tộc Việt Nam, một dân tộc thông minh, cần cù, kiên cường, anh dũng, bất khuất không ngừng đấu tranh suốt mấy nghìn năm lịch sử dựng nước và giữ nước để khẳng định, bảo vệ và vươn lên trước mọi sóng to gió cả, không có lý do gì lại chao đảo, ngã nghiêng trước mọi sự chống phá.

Chúng ta tiếp tục trung thành với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, vận dụng sáng tạo vào thực tiễn; không ngừng phấn đấu học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, tác phong Hồ Chí Minh trong từng việc làm cụ thể theo tinh thần Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15 tháng 5 năm 2016 của Bộ Chính trị về “*Đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*”, đoàn kết một lòng, thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng. Đó là sự trả lời rõ ràng của chúng ta và tạo nên sức mạnh hiện thực làm phá sản mọi âm mưu, thủ đoạn công kích, phủ định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh của các thế lực thù địch./

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

- (1) C.Mác và Ph.Ăngghen, *Toàn tập, tập 7*, Nxb. CTQG - ST, H.2004, tr. 88.
- (2), (3) Hồ Chí Minh *Toàn tập*, tập 5, Nxb. CTQG, H.2011, tr.274, 275.
- (4), (5), (6) Ban Tuyên giáo Trung ương, *Phê phán, bác bỏ các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam*, Nxb. CTQG, H. 2007, tr. 48, 51, 51.
- (7) Hồ Chí Minh *Toàn tập*, tập 4, Nxb. CTQG, H. 2011, tr. 175.